

6. Филиппова Л.Я. Информационно-библиотечные ресурсы Интернет / Л.Я. Филиппова; Под ред. В.П. Щетинина. – Харьков: «К-Центр», 1998. – 80 с.
7. Фраппаоло К. Электронные документы изменяют представление об информации: Дискуссия Delphi Consulting Group, Inc. [Электронный ресурс] / Карл Фраппаоло // ComputerWorld. – 1998. – № 10. – Режим доступа: <http://www.osp.ru/cw/1998/10/12.htm>.
8. Koulopoulos T.M. Electronic Document Management Systems: A Portable Consultant / Thomas M. Koulopoulos, Carl Frappaolo. – California: McGraw-Hill Companies, 2005. – 313 p.

Определена сущность понятия «традиционный документ», «электронный документ». Осуществлен анализ традиционного и электронного документа как структурной единицы информационных ресурсов сети Интернет.

Ключевые слова: документ, традиционный документ, электронный документ, функции документа, информация.

Essence of concept "Traditional document", "electronic document", is certain In the article. The analysis of traditional and electronic document is carried out as a morphon of informative resources of network the Internet.

Keywords: document, traditional document, electronic document, document functions, information.

УДК 002:003.651.9:330.3

Г.П. Зірчак, А. Акрабова

ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІЗНЕСУ: ЕТАПИ РЕЄСТРАЦІЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розглядаються документи, необхідні для підтвердження законності входження суб'єкта у господарський обіг та обов'язкового проходження певних процедур, закріплених законодавством. Аналізуються основні проблеми процесу державної реєстрації підприємницької діяльності в Україні.

Ключові слова: документна інформація, управлінська документація, підприємницька діяльність, державна реєстрація підприємства, реєстрація підприємця.

Розвиток підприємництва є важливим показником економічного та соціального рівня держави.

Підприємництво забезпечує:

- створення робочих місць, забезпечення зайнятості населення, тим самим зменшує число людей, які потребують соціальної допомоги;
- соціальну стабільність і зниження рівня бідності;
- зростання грошових надходжень до бюджету;
- збільшення чисельності середнього класу, як наслідок – поліпшення політичної та соціальної стабільності;
- взаємодію малого і великого бізнесу, що сприяє поліпшенню сучасних ринкових умов.

Процес управління містить у собі певну сукупність технологічних операцій зі збору та обробки документної інформації, підготовки управлінських рішень, виконання рішень і контролю виконання, збору інформації про виконання, зберігання й пошук інформації, тощо.

Без інформації неможливо знайти оптимальне управлінське рішення, а отже, і зробити потрібну в певній ситуації дію, яка в свою чергу є метою функціонування будь-якої системи. Інформація – перший обов'язковий елемент у функціонуванні системи «інформація – рішення – дія», оскільки вона є початком організації будь-якої діяльності.

Однією з головних умов здійснення підприємницької діяльності в Україні є її легітимність, тобто державне підтвердження законності входження суб'єкта у господарський обіг та обов'язкове проходження певних закріплених законодавством процедур. Першою процедурою є державна реєстрація підприємства.

Державна реєстрація здійснюється в інтересах держави та в інтересах створення «прозорості» ринку, щоб учасники ринкових відносин могли отримати інформацію про своїх майбутніх партнерів. Така інформація також є важливою для розвитку господарських зв'язків, укладання договорів, тощо.

Інститут державної реєстрації підприємства в Україні пов'язаний з прийняттям закону «Про підприємство» від 7 лютого 1991 року, який, згідно зі ст. 8, довгий час регулював процедуру державної реєстрації підприємства [2].

На сьогодні основним законом, який регулює процес державної реєстрації підприємства, є Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців та громадських

формувань» №755-IV від 10.05.2003 р. Відповідно до цього закону державна реєстрація юридичної особи або реєстрація підприємства є засвідчення факту створення або припинення юридичної особи, а також вчинення інших реєстраційних дій, які передбачаються законом, шляхом внесення певних записів до Єдиного державного реєстру [1].

Саме з дня реєстрації підприємство, за законодавством України, набуває статусу суб'єкта господарювання.

Визнання підприємства суб'єктом господарювання можливе лише за умови створення його в певній організаційно-правовій формі. В Україні такими формами реєстрації підприємства є: приватне підприємство (ПП) і господарське товариство (ТОВ, ЗАТ, ВАТ та ін.).

Господарський кодекс України №436-IV від 16.01.2003 р. визначає приватне підприємство як таке, яке діє на основі приватної власності одного або кількох громадян [3]. Приватним є також підприємство, яке діє на основі приватної власності суб'єкта господарювання – юридичної особи.

Діяльність господарських товариств регулюється Законом України «Про господарські товариства» №1576-XII від 19.09.1991 р. Відповідно до закону господарським товариством є юридична особа, статутний капітал якого розділений на частки між учасниками. Господарськими товариствами визнаються підприємства, установи, організації, створені на засадах угоди юридичних осіб і громадян шляхом об'єднання їх майна та підприємницької діяльності з метою отримання прибутку.

Господарські товариства можуть бути створені у формі повного товариства (ПО), (КТ), товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ), товариства з додатковою відповідальністю (ТДВ), акціонерного товариства (АТ): відкритого (ВАТ) або закритого (ЗАТ).

Законодавство практично всіх держав встановлює обов'язкову вимогу реєстрації підприємства. Зазвичай реєстрація підприємства за кордоном здійснюється в торгових реєстрах, що ведуться судовими або адміністративними органами.

В українському законодавстві не встановлено єдиний універсальний орган для реєстрації підприємств. Він визначається в залежності від організаційно-правової форми підприємства. Так, Кабінет Міністрів України реєструє фінансово-промислові групи; Національний банк України – банки; адміністрації вільних економічних зон – суб'єктів вільних економічних зон; місцеві органи юстиції – об'єднання громадян, політичні партії, адвокатські спілки тощо.

Всі вищезгадані організації після реєстрації в спеціальних органах повинні пройти процедуру державної реєстрації підприємства згідно із законом №755-IV в місцевих органах виконавчої влади або органах місцевого самоврядування: районні державні адміністрації або виконавчі комітети місцевих рад.

Реєстрація підприємства також починається з місцевих органів влади. В районну державну адміністрацію або виконавчий комітет місцевої ради необхідно подати: реєстраційну картку встановленого зразка два примірники статуту підприємства (завірені нотаріально), оригінал рішення про створення підприємства, квитанцію про сплату реєстраційного збору. Результатом реєстрації підприємства на цьому етапі буде свідоцтво про державну реєстрацію підприємства.

Однак, отримання свідоцтва про державну реєстрацію підприємства – тільки початок. Далі процедура реєстрації передбачає відвідання декількох районних інстанцій:

- Управління статистики;
- Податкової інспекції;
- Управління пенсійного фонду України;
- Управління (відділ) Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності;
- Управління (відділ) Фонду загальнодержавного страхування на випадок безробіття (центр зайнятості);
- Управління (відділ) Фонду страхування від нещасних випадків на виробництві;
- Місцевого управління МВС України.

На підставі зібраних документів відкривається розрахунковий рахунок у банку і підприємство може розпочинати свою діяльність.

Реєстрація підприємця (у народі «реєстрація ФОП») – процедура простіша, ніж реєстрація підприємства. Однак і вона має свої особливості.

Виступати в якості приватного підприємця зручно і вигідно для тих, хто тільки починає займатися підприємницькою діяльністю, маючи невеликий початковий капітал і досвід. Крім цього, приватний підприємець зручний і з податкової точки зору.

Реєстрація підприємця здійснюється за місцем проживання, вказаною в документах (прописка). Подальша подача звітності здійснюється також за місцем прописки.

Реєстрація підприємця (ФОП) починається з місцевих органів влади. При цьому в районну державну адміністрацію або виконавчий комітет місцевої ради необхідно подати: реєстраційну картку встановленого зразка, копію ідентифікаційного номера (коду), квитанцію про сплату реєстраційного збору. При подачі документів майбутній підприємець зобов'язаний пред'явити паспорт.

Результатом реєстрації підприємця на цьому етапі буде свідоцтво про державну реєстрацію підприємця.

Надалі процедура реєстрації підприємця передбачає обов'язкове відвідування ще двох районних інстанцій:

- Податкової інспекції;
- Управління пенсійного фонду України.

Реєстрація підприємця здійснюється за місцем його проживання відповідним органом податкової служби на підставі відомостей з реєстраційної картки на проведення державної реєстрації не пізніше наступного робочого дня з дати отримання відомостей від держреєстратора або заяви підприємця.

Бувають випадки, коли податкова інспекція з яких-небудь причин не отримала необхідної інформації про реєстрацію підприємця. В цьому випадку, для реєстрації підприємцю необхідно подати до податкової такі документи:

- заяву за формою № 5-ООП;
- копію свідоцтва про державну реєстрацію підприємця;
- копію паспортних даних і коду.

Після реєстрації підприємця в якості платника податків орган податкової служби оформляє довідку про взяття на облік платника податків за формою № 4-ООП. Довідку податкова інспекція надсилає поштою. Але її можна отримати і на руки, написавши відповідну заяву.

Факт реєстрації підприємця в місцевій адміністрації і податкової інспекції ще не дає йому права на здійснення підприємницької діяльності, оскільки він підлягає реєстрації в пенсійному фонді як платник страхових внесків.

Слід зауважити, що на відміну від інших соціальних фондів при реєстрації в пенсійному фонді підприємець відразу набуває статусу страхувальника по відношенню до себе і при певних обставинах – страхувальника по відношенню до інших осіб.

Необхідність обов'язкової реєстрації підприємця у пенсійному фонді зумовлена тим, що, починаючи з 01.01.2004 р., змінився порядок

визначення страхового стажу для нарахування пенсії за віком. З цієї дати до страхового стажу для нарахування пенсії за віком зараховується тільки той період, в якому підприємець був зареєстрований в пенсійному фонді і сплачував страхові внески.

Реєстрація підприємця в якості платника страхових внесків здійснюється органами пенсійного фонду за місцем його проживання на підставі відомостей з реєстраційної картки на проведення державної реєстрації, представлених держреєстром не пізніше наступного робочого дня з дати отримання цих даних органами Пенсійного фонду. Повідомлення про реєстрацію підприємця оформлюється на бланку встановленої форми і відправляється підприємцю поштою. При бажанні повідомлення можна отримати на руки. На підставі зібраних документів підприємець може починати свою діяльність.

Реєстрація підприємця в фондах соціального страхування здійснюється тільки після того, як їм будуть офіційно найняті працівники. При здійсненні самостійної діяльності реєстрація підприємця в соціальних фондах не обов'язкова. Також не є обов'язковою вимогою отримання печатки та відкриття рахунку в банку.

Список використаних джерел

1. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців [Електронний ресурс] : Закон України від 15.05.2003 р.: №755-IV. – // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/755-15>

2. Про підприємництво [Електронний ресурс] : Верховна Рада УРСР; Закон від 07.02.1991 №698-XII. – [Чинний, поточна редакція від 05.04.2015] // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/698-12>

3. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : Кодекс від 16.01.2003 №436-IV. – // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

4. Багрова І. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств : підручник для вузів / І. В. Багрова, Н. І. Редіна, В. Є. Власюк, О. О. Гетьман ; за ред. д-ра екон. наук, проф. І. В. Багрової. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 580 с.

5. Матвієнко О.В. Основи інформаційного менеджменту [Текст] / О.В. Матвієнко – К.: 2012. – 127 с.

6. Одинець В.А. Перспективи управління бізнес-процесами [Текст] / В.А. Одинець, С.Д. Мамченко // Науковий вісник Національної академії ДПС України. – 2011. – №2(37). – С. 18-23.
7. Поліщук І. М. Особливості ведення зовнішньоекономічної діяльності підприємства [Текст] / І. М. Поліщук // Науковий вісник НЛТУ України : збірник науково-технічних праць. – 2012. – С. 313–322.
8. Твердохліб М.Г. Інформаційне забезпечення менеджменту [Текст] / М.Г. Твердохліб. – К.: 2014. – 208 с.
9. Хизрич Р. Частина 1: Підприємець та підприємництво / Р. Хизрич, М. Пітерс. – М.: 2012. – 173 с.
10. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

В статье подаются различные виды хозяйственных обществ, этапы государственной регистрации предприятия и предпринимателя. Рассматриваются документы необходимые для подтверждения законности вхождения субъекта в хозяйственный оборот и обязательного прохождения определенных закрепленных законодательством процедур. Анализируются основные проблемы процесса государственной регистрации предпринимательской деятельности в Украине.

Ключевые слова: документная информация, управленческая документация, предпринимательская деятельность, государственная регистрация предприятия, регистрация предпринимателя.

The article provides various types of economic companies, stages of state registration of the enterprise and entrepreneur. Documents considered necessary to confirm the legality of entering the entity into economic circulation and compulsory passage of certain procedures established by law are considered. The main problems of the process of state registration of entrepreneurial activity in Ukraine are analyzed.

Keywords: document information, management documentation, entrepreneurial activity, state registration of the enterprise, registration of the entrepreneur.